

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. évi április hó 24. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A zsarolás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2011. évi november hó 10. napján kihirdetett 4.B.448/2011/13. számú ítéletének a fellebbezéssel érintett vádlottakra vonatkozó részét megváltoztatja a következők szerint:

II. r., III. r., IV. r. vádlottakat 36 000 (harminchatezer) forint eljárási illeték egyetemleges megfizetésére kötelezi az államnak külön felhívására, míg a 3 600 (háromezer-hatszáz) forint eljárási illeték tekintetében e vádlottak egyetemleges fizetési kötelezettségét mellőzi.

Az elsőfokú eljárásban felmerült II. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen 34 397 (harmincnégyezer-háromszázkilencvenhét) forint, míg 12 000 (tizenkettőezer) forintot az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

A nyilvános ülésen felmerült 12 000 (tizenkettőezer) Ft bűnügyi költségből IV. r. vádlott 6 000 (hatezer) forintot köteles megfizetni, míg II. r. vádlott 6 000 (hatezer) Ft összegű kirendelt védői díját az állam viseli.

III. r. vádlott tartózkodási helye: ..., IV. r. vádlott lakcímének házszáma helyesen ... szám.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság ítélete ellen IV. r. vádlott és a védője, valamint II. r. vádlott védője enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést, III. r. vádlott védője a tényállás, valamint a bűncselekmény minősítésének téves megállapítása miatt és enyhítésért, továbbá a polgári jogi igényt elbíráló rendelkezésével szemben is.

II. r., valamint III. r. vádlottak - 3 nap fenntartását követően - a jogorvoslati jogukkal nem éltek.

A másodfokú nyilvános ülésen a védők a fellebbezésüket fenntartották, utaltak egyben az elsőfokú ítéletben meglévő belső aránytalanságra is, ezen túl vitatták a zsarolás büntetnének súlyos fenyegetéssel, illetve hivatalos minőség színlelésével való elkövetését.

Valamennyien indítványt tettek az érintett vádlottak előzetes mentesítésére. III. r. vádlott védője a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítását is kérte.

I. r. vádlott és a védője tudomásul vették az elsőfokú határozatot, ahogy az ügyész is valamennyi vádlott vonatkozásában.

I. r. vádlott esetében a megyei bíróság ítélete első fokon jogerőre emelkedett, ezért e vádlottra a Be. 349. §-ának (1) bekezdése alapján a felülbírálat nem terjed ki.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt a jogorvoslattal érintett vádlottak vonatkozásában. A vádhatóság képviselője a nyilvános ülésen a történeti tényállás, továbbá a jogi indokolás kiegészítését indítványozta.

Az ítélet tábla a jogorvoslatokkal érintett II., III. és IV. r. vádlottak esetében a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül az elsőfokú ítéletet, figyelemmel a Be. 361. §-ának (1) bekezdésében írt nyilvános ülésen.

Megállapította, hogy a megyei bíróság az eljárási szabályokat betartotta a bizonyítási eljárása során. A történeti tényállást elsősorban a bűncselekmény sértettjének, valamint I. r. vádlott teljes körű, saját magára és vádlott-társaira tett terhelő vallomására alapította a kihallgatott rendőr-tanúk, valamint T1 és tanú2 közvetett tanúvallomása mellett, értékelve II. r., III. r. és IV. r. vádlottak egymásra tett terhelő vallomásait is. A feltárt bizonyítékokat egyenként és összességében megvizsgálta, értékelte. Megindokolta, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, és melyeket miért vetett el. Ezzel az indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett.

Az iratok tartalmára figyelemmel a Be. 352. §-a (1) bekezdésének a/ pontja alapján a tényállást a következők szerint szükséges - Be. 351. § (2) bekezdés b/ pont - kiegészíteni, helyesbíteni:

IV. r. vádlottat a ... Városi Bíróság 48 000 forint pénzbüntetésre ítélte, és az ítélet 2011. április 12. napján emelkedett jogerőre.

IV. r. vádlott jelenlétében II. r. és III. r. vádlottak telefonon magukat rendőrnek kiadva fenyegették meg a sértettet, ha nem fizet, akkor az édesanyját valamilyen baleset fogja érni.

IV. r. vádlott - a fenyegetések ismeretében - több alkalommal vitte gépkocsival I. r. és III. r. vádlottakat a sértett lakásához, ahol tanúja volt annak, amikor vádlott-társainak a sértett pénzt adott át, amiből ő is részesedett.

E kiegészítésekkel, helyesbítésekkel a történeti tényállás megalapozott és a Be. 352. §-ának (2) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban irányadó.

A megyei bíróságnak az érintett vádlottak bűnösségére levont következtetése helyes és okszerű. Törvényes a terhükre megállapított bűncselekmény jogi minősítése. Valamennyi vádlottat a jogtalan haszonszerzés célzata vezette, és ennek érdekében egymás

tevékenységéről tudva valósították meg a zsarolás büntettének minősített alakzatát. A sértett megfenyegetésére telefonon hivatalos minőség színlelésével került sor.

A Btk. 138. §-a értelmében a fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen. A félelem komolysága nem feltétlenül eredményez pánikot, rémületet, vagy felfokozott idegállapotot, elegendő ha a megfenyegetett komolyan veszi a kilátásba helyezett súlyos hátrány bekövetkezésének a lehetőségét és ezért annak elkerülésére törekszik. Jelen esetben abból, hogy a sértett az őt és édesanyjának fizikai épségét ért fenyegetés hatására több ízben pénzt adott át az I. és III. r. vádlottaknak arra vonható következtetés, hogy valóban félt a fenyegetések esetleges beváltásától és ennek elkerülése érdekében inkább fizetett.

A hátrány súlyosságát és a komoly félelem kiváltására való alkalmasságát összefüggésében szükséges vizsgálni és mindig az eset konkrét körülményei alapján kell megítélni.

Az a körülmény, hogy a sértett idősebb életkorú, közvetlen hozzátartozójának - az édesanyjának - testi épségét fenyegetik balesettel, minden jóérzésű emberben alkalmas komoly félelem kiváltására, ahogy az is, hogy esetleg olyan súlyos bűncselekménybe keverik bele, amely miatt előzetes letartóztatásba kerülhet. A sértett emiatti félelme komoly volt, és elérte a törvényben megkívánt mértéket. A fenyegetés alkalmas volt arra, hogy a sértett a szabad akaratával ellentétesen cselekedjék és pénzt adjon a súlyos hátrány elkerülése céljából. E körben nincs relevanciája annak, hogy a sértett félelmének kialakulásában és keletkezésében a saját magatartása is közrejátszott.

Ezzel II. r., III. r. és IV. r. vádlottak megvalósították az elsőfokú ítéletben írt zsarolás büntettének súlyosabb, minősített alakzatát.

IV. r. vádlott az egész eseménysorral tisztában volt. Tudott a fenyegetésekről és ennek ismeretében szállította két vádlott-társát a sértetthez, ahol pénz átadásra került sor, amit észlelt, és az így jogtalanul megszerzett jövedelemből, az úgynevezett benzinköltségen túl is részesedett. Erre figyelemmel e vádlott nem részese, hanem társtettese a vagyon elleni bűncselekmény elkövetésének, hiszen őt is, ahogy vádlott-társait a könnyű pénzszerzés, a jogtalan haszonszerzés vezérelte és ebben tevőlegesen vett részt.

Mindezekre tekintettel a védők enyhébb jogi minősítést célzó indítványa nem foghatott helyt.

A megyei bíróság feltárta az érintett vádlottak javára és terhére értékelhető bűnösségi körülményeket, amelyek kiegészítése, helyesbítése szükséges.

A II., III. és IV. r. vádlottak javára nem a büntetlen előélet, hanem a fiatal felnőtt kor az, ami nyomatékos enyhítő körülmény. Az időmúlásnak általában enyhítő hatást kell tulajdonítani, azonban a 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény esetében az elkövetéstől a másodfokú jogerős elbírálásig eltelt, mintegy 3 év nem tekinthető jelentős időmúlásnak, ezért a büntetés kiszabására gyakorolt hatása is elenyésző. További súlyosító körülmény a társtettesi elkövetés. Nem a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságának van súlyosító hatása, hanem a vagyon elleni bűncselekmények rendkívüli mértékű elszaporodottságának. A vádlottak kétségtelenül nem egyforma elkövetői magatartást fejtettek ki, azonban annak eltérő volta, sem a vádlottak

életkora - éppen a társtetteségre tekintettel - nem indokolta a büntetések közötti különbségtételt, minthogy nem sérült a belső arányosság követelménye.

Az érintett vádlottakkal szemben kiszabott minimum tartamú börtönbüntetés semmiképpen nem tekinthető eltúlzottnak. A megvalósított bűncselekmény összes körülményét, elhúzódo voltát, valós tárgyi súlyát értékelve az ítélőtábla a büntetéseknek a Btk. 87. §-ának alkalmazásával történő enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget. A fiatal felnőtt korú vádlottakkal szemben törvényes a börtönbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése, amelynek törvényi minimumban való meghatározásával a másodfokú bíróság egyetért.

Az így kiszabott végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés neve és mértéke igazodik az elkövetett bűncselekmény súlyához és a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokához, továbbá megfelelően szolgálja a Btk. 37. §-ában írt büntetési célt, a társadalom védelmét.

A vádlottak védői indítványt tettek az előzetes mentesítésre.

A Btk. 104. §-ában meghatározott jogintézmény rendkívüli jellegű. Ennek alkalmazásánál az elkövető életvitelét, a megvalósított bűncselekmény tárgyi súlyát, valamint annak jellegét is értékelni kell. Jelen esetben a cselekmény indítéka a könnyű pénzszerezés, így a jogtalan haszonhoz jutás, a közös szórakozás részbeni anyagi finanszírozása végett. A vádlottak terhére megállapított súlyos vagyon elleni bűncselekményre és a cselekmény indítékára is tekintettel nem volt olyan körülmény megállapítható, amely a vádlottakat előzetes mentesítésre tette volna érdemessé, ezért a védők ezt célzó indítványa nem volt megalapozott.

A bűncselekménnyel okozott kár összege megállapítható volt, így a polgári jogi igény elbírálása a Be. 335. §-ának (1) bekezdése értelmében törvényes.

Az elsőfokú ítéletben helyesen rögzített törvényhely értelmében az illeték a 600 000 forint 6 %-a, ami 36 000 forint, ezért ennek viselésére kell az érintett vádlottakat egyetemlegesen kötelezni. Az I. r. vádlottat terhelő, mérsékelt illetékfizetési kötelezettség sem terjedhet ki a fellebbezéssel érintett vádlottakra, hiszen a sértetti követelésre nézve nem tettek elismerő nyilatkozatot. Ezért az ítélőtábla mellőzte e rendelkezést a 3 600 forint tekintetében.

A Debreceni Ítélőtábla 2011. ... napján kelt Bkf... számú végzésével II. r. vádlott részére személyes költségmentességet engedélyezett, amit a megyei bíróság a bűnügyi költség kiszámításakor e vádlottnál nem vett figyelembe.

A Be. 74. §-a (3) bekezdésének c/ pontja értelmében a személyes költségmentesség engedélyezése esetén a kirendelt védő díját és költségét az állam viseli az engedélyezés napjától, figyelemmel a 9/2003. (V.6) IM-BM-PM együttes rendelet 7. §-ának (2) bekezdésére. Erre tekintettel az ítélőtábla helyesbítette a II. r. vádlottat terhelő bűnügyi

költség összegét, egyben rendelkezett arról, hogy a költségmentesség engedélyezése után az elsőfokú eljárásban felmerült 12 000 forintot az állam viseli.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a megyei bíróság ítéletét a Be. 372. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit a Be. 371. §-ának (1) bekezdésére tekintettel helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére IV. r. vádlottat az ítélet tábla a Be. 381. §-ának (1) bekezdését alkalmazva kötelezte, míg a személyes költségmentességre figyelemmel a korábban már rögzített törvényhelyek alapján rendelkezett arról, hogy II. r. vádlott kirendelt védői díját az állam viseli.

Végezetül az ítélet tábla rögzítette III. r. vádlott tartózkodási helyének címét, valamint IV. r. vádlott lakcímének helyes házszámát.

Debrecen, 2012. évi április hó 24. napján

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja.

Záradék:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.448/2011. számú ítélete II. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú ítéletben írt változtatásokkal jogerőre emelkedett és a szabadságvesztések kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2012. évi április hó 24. napján

Dr. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelével:

Kiadó.